

การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วน

จังหวัดอุดรธานี

ADMINISTRATIVE WORK ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF THE
DECATHITHARADHAMMA OF THE ADMINISTRATIVE ORGANIZATION UDON
THANI PROVINCE

สุระชัย ชูคง

Surachai Chukong

วิทยาลัยพิน္ชุนบัณฑิต

Pitchayabundit College, Thailand

E-mail: supattra25072530@gmail.com

วันที่รับบทความ: 2 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ: 26 ตุลาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 30 ตุลาคม 2567

Received: October 2, 2024; Revised: October 26, 2024; Accepted: October 30, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 400 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากกลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการพรรณนาวิเคราะห์ ประกอบการอภิปรายผล ผลการวิจัยพบว่า: (1) การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความพึงพอใจ ด้านประสิทธิภาพและด้านประสิทธิผล ตามลำดับ (2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ (X1) ด้านการประเมินผล (X3) และด้านการปรับปรุงแก้ไข (X5) ตามลำดับ และ (3) ผู้บริหารควรบริหารงานด้วยความเที่ยงธรรม หนักแน่น ความถูกต้องโดยมีความเที่ยงธรรมเป็นหลัก ในการบริหารคน บริหารงาน บริหารบ้านเมือง บริหารงานด้วยความหนักแน่นกล้าตัดสินใจ ไม่เอนเอียงและแบ่งพรรคแบ่งพวก ปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ความถูกต้องเที่ยงธรรมและดำรงตนบนหลักแห่งธรรม ปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย และนำหลักทศพิธราชธรรมอย่างจริงจัง

คำสำคัญ: การบริหารงาน, หลักทศพิธราชธรรม, องค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

The objectives of this research article are (1) to study administration according to the tenets of Dotsapidharat Dhamma, (2) to study the factors influencing administration according to the tenets of Dotsapitharat Dhamma, and (3) to study guidelines for developing administration according to the tenets of Dotsapitharat Dhamma of the Provincial Administrative Organization. Udon Thani It is both quantitative and qualitative research. The sample population includes Voters in Udon Thani Province totaling 400 people. A group of information providers from government officials in Udon Thani Province totaling 10 people Research tools Including questionnaires and interviews. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, multiple regression analysis and descriptive analysis Accompanying the discussion of results The results of the research found that: (1) Administrative work according to the principles of the Dotsapidharatham of the Udon Thani Provincial Administrative Organization. Overall, it is at a moderate level. They can be arranged in descending order as follows: Satisfaction aspect efficiency and effectiveness, respectively (2) Factors that influence the administration according to the principles of the Dotsapidharat Dhamma of the Udon Thani Provincial Administrative Organization. Significantly, these include knowledge and understanding (X1), evaluation (X3), and improvement (X5), respectively and (3) Executives should manage their work with fairness, firmness, and correctness with fairness as the main principle in managing people, managing work, and managing the country Manage work with firmness and courage in making decisions. Not biased and divided into factions Perform duties with integrity and maintain oneself on the principles of Dhamma. Perform duties consistently and take the tenets of Dassabhidharat Dhamma seriously.

Keywords: Administration, Principles of Decathitharajadhamma, Provincial Administrative Organization

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 แต่การบริหารการปกครองของประเทศไทยยังคงมี

ปัญหา การบริหารงานของรัฐบาลที่ถูกกล่าวหาว่ามีการบริหารที่ไม่โปร่งใส ทุกจริต แสวงหาประโยชน์ให้ตนเอง และพวกพ้อง อันนำไปสู่วิกฤตของชาติเป็นระยะ ๆ หลายครั้ง โดยสาเหตุที่สำคัญน่าจะเกิดจากการเลือกผู้แทนเข้าไปบริหารประเทศยังไม่ได้คนดี คนที่มุ่งต่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ขาดวิสัยทัศน์ ไม่มีคุณสมบัติความเป็นผู้นำที่ดี ไม่มีคุณธรรมและจริยธรรมรวมถึงการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติบ้านเมืองอย่างแท้จริง การกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นในระดับตำบล ก็นับเป็นรูปแบบการบริหารจัดการในระบอบประชาธิปไตยอย่างหนึ่ง ตำบลซึ่งเป็นเขตชนบทเรียกว่า องค์การบริหารส่วนส่วนจังหวัด จึงได้เกิดมีผู้บริหารตำบลเกิดขึ้น ซึ่งในการบริหารของผู้บริหารระดับตำบลนั้นพบว่าการบริหารงานของผู้บริหารงานบางส่วน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550) บางระดับนั้นยังบกพร่องในการบริหารงานซึ่งคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนโดยไม่ยึดถือความถูกต้องขาดคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา ขาดความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะในการปฏิบัติงาน ยังใช้ระบบอุปถัมภ์ แบบพวกมากลากไป ใช้คนไม่เหมาะสมกับงาน ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ผู้ที่ทำหน้าที่ผู้บริหารนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องศึกษาทักษะต่าง ๆ ในการเป็นผู้นำ การจะเป็นผู้นำและผู้บริหารที่ดีได้นั้น ไม่ใช่เรื่องง่ายแต่ก็ไม่ใช่ว่าเรื่องยากหากผู้บริหารหรือผู้นำมีคุณธรรม มีความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ (โกวิทย์ พวงาม, 2550)

อย่างไรก็ตามผู้นำหรือผู้บริหาร คือ คุณสมบัติ เช่น สติปัญญา ความดีงาม ความรู้ ความสามารถ ของบุคคล ที่ชักนำให้คนทั้งหลายมาประสานกันและพากันไปสู่จุดหมายที่ตั้งใจ พุทธองค์ตรัสไว้ในโคบาลสูตร โดยการเปรียบเทียบฝูงโค และโคจ่าฝูง เกี่ยวกับผู้นำและผู้บริหาร ตลอดผู้ตามไว้ว่า เหมือนโคหัวหน้าฝูงว่ายน้ำไปสู่ฝั่งตรงกันข้าม หากโคหัวหน้าฝูงว่ายน้ำไปตรงฝูงโคทั้งหลายก็ตรงตามกัน และประสบกับความปลอดภัยหากโคหัวหน้าฝูงพาวายไปคด โคทั้งฝูงที่ติดตามย่อมจะดำเนินไปคด และประสบกับความลำบากฉิบหาย ในหมู่มนุษย์ ก็ฉิบหายนั้น บุคคลผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นใหญ่ หรือเป็นผู้นำหากมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต หรือในการปกครองแล้ว ผู้ตามย่อมจะเดินตามแบบ ของผู้นำด้วยดีและประสบกับความปลอดภัยหากว่าผู้นำ หรือหัวหน้าไม่ประกอบด้วยคุณธรรมในการดำเนินชีวิตหรือในการปกครองแล้ว ผู้ตามย่อมจะดำเนินไปตาม และประสบกับความลำบาก ด้วยเหตุนี้ ธรรมะ จึงเป็นข้อปฏิบัติในการทุก ๆ อย่างโดยเหมาะสม เช่น ในทางการปกครองทางการศึกษา ทางสังคม เป็นต้น เพื่อให้เกิดความสุขความเจริญเป็นวัฒนธรรมนั้น คือ ทรงแสดงธรรมเพื่อให้ผู้ฟังรู้ ยิ่งเห็นจึงตามเหตุผลตามความเหมาะสมแก่สภาพการณ์ สภาพการณ์เป็นต้นที่เกี่ยวข้องโดยวิธีที่จะให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ฟังในทางเกื้อกูล ในทางก่อให้เกิดสุข เรียกร้อง ๆ ด้วยคำในปัจจุบันว่าเพื่อความ สุขความเจริญ นอกจากนี้ยังเป็นหลักธรรมที่นำไปปฏิบัติได้ตลอดไปทุกกาลสมัย ธรรมที่ตรัสสอนไว้ในครั้งพุทธกาล จึงปฏิบัติได้ผลเกื้อกูลให้เกิดความสุขความเจริญได้ในปัจจุบันบัดนี้ ของทุกกาลสมัย เช่น เมื่อทรงแสดงธรรมแก่ผู้ปกครอง ก็ทรงแสดงทศพิธราชธรรมคือธรรมสำหรับพระราชา 10 ประการ เพราะศูนย์รวมของการปกครองหรือกลไกสำคัญอันจะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการปกครองอยู่ที่ผู้ปกครองตั้งแต่พระราชาผู้เป็นพระประมุขของรัฐ ฉะนั้น หลักทศพิธราชธรรมจึงเน้นความสำคัญของผู้นำหรือเน้นที่ตัวผู้นำว่าต้องมีคุณสมบัติหรือมีคุณธรรมอะไรบ้างจึงจะนำประเทศชาติไปสู่ความร่มเย็นเป็นสุข (สนิท จรอนันต์, 2549)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีมีปัญหาในการนำหลักธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานน้อย จึงเกิดปัญหาตามมา เช่น การเกิดความแตกแยกในหมู่คณะ ความแตกแยกของสมาชิกในองค์การบริหารส่วนจังหวัด กับฝ่ายค้านฝ่ายปกครองท้องถิ่น การให้บริการประชาชน การสงเคราะห์ชุมชนที่น้อยไป ไม่ทำตามความต้องการของประชาชน และขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี เกิดการล่าช้าในระบบการทำงานชุมชนจึงมีการพัฒนาที่ล่าช้าไม่ทันต่อยุคสมัย จำเป็นที่จะต้องนำหลักธรรมมาใช้ประกอบการปฏิบัติงาน เพื่อให้การบริหารระบบงานขับเคลื่อนไปในทิศทางที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด บรรลุถึงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งประชาชนในเขตจังหวัดอุดรธานีทั้งหมดนับถือพระพุทธศาสนา แต่ไม่ค่อยได้นำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ผู้นำก็ควรที่จะนำหลักธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี แต่ทั้งนี้ก็มีข้อจำกัดเฉพาะผู้นำหรือผู้ปกครองเท่านั้นที่จะต้องปฏิบัติธรรมหรือรับผิดชอบต่อความผาสุกของหมู่คณะ ผู้ที่อยู่ในปกครองไม่ต้องปฏิบัติธรรมหรือไม่ต้องรับผิดชอบ อันที่จริงทุกคนที่รวมอยู่ในหมู่คณะเดียวกันต่างต้องรับผิดชอบต่อความผาสุกของกันและกันด้วยกันทั้งนั้น แต่สำหรับผู้นำนั้นในฐานะที่เป็นผู้นำจำต้องปฏิบัติตนให้เป็นเยี่ยงอย่างที่ดีแก่ผู้ตามหรือผู้อยู่ในปกครองเป็นอันดับแรกจะสมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้นำฉะนั้นผู้นำจึงอยู่ในฐานะที่ต้องรับผิดชอบต่อชนกว่าผู้อื่นในหมู่เดียวกันด้วยเหตุนี้เอง ในทางพระพุทธศาสนาจึงเน้นการปฏิบัติธรรมของผู้ที่เป็นผู้นำหรือผู้ปกครองหมู่คณะมากเพื่อความผาสุกของประเทศชาติต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยศึกษาเฉพาะกรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี เพื่อต้องการส่งเสริมหลักธรรมทางพุทธศาสนา คือ ทศพิธราชธรรม และร่วมพัฒนาการปกครองการบริหารในส่วนของผู้ทำหน้าที่ปกครอง หรือนักบริหารให้ดียิ่งขึ้น เพราะจะทำให้ทราบและรู้แนวทางปฏิบัติ ทราบถึงปัญหาแล้วขอเสนอแนะในการนำหลักธรรมไปใช้ในการบริหารที่เหมาะสมให้แก่ผู้ปกครองหรือผู้บริหาร ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 1,251,458 คน (ข้อมูลจาก สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ณ วันที่ 17 กรกฎาคม 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 1,251,458 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยสุ่มที่สามารถจำแนกออกเป็นชั้นภูมิ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วน ครอบคลุมและคำนวณหาจำนวนตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 400 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยการสัมภาษณ์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง พิจารณาจากความสามารถในการให้ความรู้ และประสบการณ์ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 คน ที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

แบบสอบถาม (การวิจัยเชิงปริมาณ) ส่วนประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอน ที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

3. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

3.1 การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม (2) กำหนดขอบเขตของคำถาม และโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย นำเสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ (3) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง และ (4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ จำนวน 40 คน กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดหนองบัวลำภู จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่ระกบความเชื่อมั่น 0.86 โดยใช้วิธีของ Cronbach จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

แบบสัมภาษณ์ (การวิจัยเชิงคุณภาพ) แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 1 ส่วน ดังนี้ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก เสริมการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต้องการให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับข้อเสนอเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมของ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

4. ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

4.1 การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี (2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาเพื่อความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น (3) พัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้นและใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป และ (4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนา และปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดอุดรธานี ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอน และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย 2) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดอุดรธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 4) แจกจ่าย และเก็บแบบสอบถามจากประชากร กลุ่มตัวอย่าง 5) รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์การของการสัมภาษณ์ แล้ว

ดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี 2) วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิดในแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี 3) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความและการตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัย

1) การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านประสิทธิภาพ	3.02	0.26	ปานกลาง

ด้านประสิทธิผล	3.01	0.36	ปานกลาง
ด้านความพึงพอใจ	3.05	0.56	ปานกลาง
รวม	3.02	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.02$ S.D.=0.58) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความพึงพอใจ ($\bar{x}=3.05$ S.D.=0.56) ด้านประสิทธิภาพ ($\bar{x}=3.02$ S.D.=0.26) และด้านประสิทธิผล ($\bar{x}=3.01$ S.D.=0.36) ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

ลำดับตัวแปรที่ได้รับ การคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	1.852	.211		8.769	.000	1.433	2.272
ด้านความรู้ความเข้าใจ (X ₁)	.504	.064	.756	7.920	.000*	.377	.630
ด้านการนำไปปรับใช้ (X ₂)	-.124	.050	-.403	-2.499	.014	-.223	-.025
ด้านการประเมินผล (X ₃)	-.208	.035	-.838	-5.878	.000*	-.278	-.137
ด้านการบริหารจัดการ (X ₄)	-.082	.051	-.247	-1.600	.113	-.183	.020
ด้านการปรับปรุงแก้ไข (X ₅)	-.331	.058	1.322	5.735	.000*	.216	.445

SE_{est} = ±.12922 R = 0.688; R²=0. 473 ; Adj. R² = 0.443 ; F = 15.606 ; p-value = 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ (X₁) ด้านการประเมินผล (X₃) และด้านการปรับปรุงแก้ไข (X₅) ตามลำดับ โดยทั้ง 3 ปัจจัยสามารถทำนายโดยรวมทุกด้านเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 44.3 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในคะแนนมาตรฐาน $Y = .504X_1 + -.208X_3 + .331X_5$

3) แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปได้ดังนี้

พบว่า ผู้บริหารควรบริหารงานด้วยความเที่ยงธรรม หนักแน่น ความถูกต้องโดยมีความเที่ยงธรรมเป็นหลัก ในการบริหารคน บริหารงาน บริหารบ้านเมือง บริหารงานด้วยความหนักแน่นกล้าตัดสินใจ ไม่เอนเอียงและแบ่งพรรคแบ่งพวก ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องเที่ยงธรรมและดำรงตนบนหลักแห่งธรรม ปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย และนำหลักทศพิธราชธรรมอย่างจริงจัง

อภิปรายผล

การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.02$ S.D.=0.58) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความพึงพอใจ ($\bar{x}=3.05$ S.D.=0.56) ด้านประสิทธิภาพ ($\bar{x}=3.02$ S.D.=0.26) และด้านประสิทธิผล ($\bar{x}=3.01$ S.D.=0.36) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตภณ หนูทองแก้ว และพระครูปริยัติกิจจาภิรม (2560) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหาร เทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักทศพิธราชธรรมไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 10 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ (X1) ด้านการประเมินผล (X3) และด้านการปรับปรุงแก้ไข (X5) ตามลำดับ โดยทั้ง 3 ปัจจัยสามารถทำนายโดยรวมทุกด้านเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 44.3 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในคะแนนมาตรฐาน $Y = .504X_1 + -.208X_3 + .331X_5$ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนพิน ทินโน (2565) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักทศพิธราชธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนอัตรากำลัง 2) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 3) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 4) การออกจากราชการ และ 5) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ผู้บริหารควรบริหารงานด้วยความเที่ยงธรรม หนักแน่น ความถูกต้องโดยมีความเที่ยงธรรมเป็นหลัก ในการบริหารคน บริหารงาน บริหารบ้านเมือง บริหารงานด้วยความหนักแน่นกล้าตัดสินใจ ไม่เอนเอียงและแบ่งพรรคแบ่งพวก ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องเที่ยงธรรมและดำรงตนบนหลักแห่งธรรม ปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย และนำหลักทศพิธราชธรรมอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมภพ บุญล้อม (2565) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักทศพิธราชธรรมในการสร้างความไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิธีกลุ่มอำนวยการพิธีการศพที่ได้รับพระราชทานกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า แนว

ทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักทศพิธราชธรรมในการสร้างความไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิธีกลุ่มอำนวยการพิธีการศพที่ได้รับพระราชทานกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ด้านทาน ด้านศีล ด้านบริจาคฯ ด้านอาชวะฯ ด้านมัทวะฯ ด้านตปะฯ ด้านอภโกธะฯ ด้านอวิหิงสาฯ ด้านขันติฯ ด้านอวิโรธนะฯ ความถูกต้องโดยมีความเที่ยงธรรมเป็นหลักในการบริการประชาชน

สรุป

การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความพึงพอใจ ด้านประสิทธิภาพและด้านประสิทธิผล ($\bar{X}=3.01$ S.D.=0.36) ตามลำดับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ (X1) ด้านการประเมินผล (X3) และด้านการปรับปรุงแก้ไข (X5) ตามลำดับ และผู้บริหารควรบริหารงานด้วยความเที่ยงธรรม หนักแน่น ความถูกต้องโดยมีความเที่ยงธรรมเป็นหลัก ในการบริหารคน บริหารงาน บริหารบ้านเมือง บริหารงานด้วยความหนักแน่นกล้าตัดสินใจ ไม่เอินเอียงและแบ่งพรรคแบ่งพวก ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องเที่ยงธรรมและดำรงตนบนหลักแห่งธรรม ปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย และนำหลักทศพิธราชธรรมอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัย ด้านทาน ด้านศีล ด้านบริจาคฯ ด้านอาชวะฯ ด้านมัทวะฯ ด้านตปะฯ ด้านอภโกธะฯ ด้านอวิหิงสาฯ ด้านขันติฯ และด้านอวิโรธนะฯ พบว่า

1.1 ผู้บริหารควรบริหารงานโดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ในการบริหารงานให้มากขึ้น สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในองค์กรและในเขตพื้นที่ เข้ารับฟังกับปัญหาทุกฝ่าย คิดถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ปรับปรุงการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ให้ดีขึ้นกว่านี้

1.2 ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดควรบริหารงานโดย สร้างขยายโครงสร้างพื้นฐานให้พร้อมทุกพื้นที่ ทำงานด้วยความโปร่งใส สามารถให้ประชาชนตรวจสอบได้ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ปกครองด้วยความสมัคสมานน้ำใจกับประชาชนเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดควรบริหารงานโดย มีความเมตตาประจําใจไว้ระงับความขุ่นเคืองแห่งตน เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ก็แก้ปัญหาที่นั้น ๆ ด้วยความสุ่มรอบคอบ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เมื่อมีปัญหาก็พยายามชี้แจงเหตุผลทำความเข้าใจหาทางแก้ปัญหาโดยไม่ใช้อารมณ์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง หรือให้สอดคล้องในระดับการบริหาร

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์หลักพุทธธรรมกับหลักการบริหารงาน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารงานระหว่างองค์กรเอกชนและองค์กรภาครัฐ การศึกษาแบบคุณภาพและปริมาณด้วย เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). การวางแผนพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ส่วนท้องถิ่น.

กันตภณ หนูทองแก้ว และพระครูปริยัติกิจจาภิรม. (2560). การประยุกต์หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารงานของผู้บริหาร เทศบาลเมืองสิงหนคร จังหวัดสงขลา. วารสารมหาจุฬานาครธรรม, 4(1), 47 – 61.

กัลยา วานิชย์บัญชา.(2560). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.

โกวิทย์ พวงงาม. (2550) .การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

ณัฐนพิน ทินโน. (2565). การใช้หลักทศพิธราชธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สนิท จรอนันต์. (2549).ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: สุขุมและบุตร.

สมภพ บุญล้อม. (2565). การบูรณาการหลักทศพิธราชธรรมในการสร้างความไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิธีกลุ่มอำนวยการพิธีการศพที่ได้รับพระราชทานกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Yamane, Taro. (1973). Statistics an introductory analysis. New York Harper & Row.